

האיראנים מפחדים 🇮🇷 ולכן דווקא עכשיו צריך להגביר את הלחץ

written by אלי קלוטשטיין | 04.02.2026

אם מישהו היה צריך הוכחה נוספת אחרי הדיכוי האכזרי וחסר המידתיות של משטר האייתוללות בבני עמו בחודש שעבר, הרי שמי שעוקב אחר הנעשה ברפובליקה האסלאמית בימים האחרונים יכול היה להתרשם בצורה מאוד בולטת מדבר אחד: האיראנים מפחדים.

בזמן שארה"ב משגרת עוד ועוד כוחות למזרח התיכון, מעבה את מערכי ההגנה, ההתקפה והמודיעין שלה באזור לקראת מתקפה אפשרית על טהרן, בצד השני ברורה מאוד עליית הטונים של בכירים בטהרן. אומנם איומים על ישראל ועל ארה"ב הם דבר יחסית שגרתי באיראן, אך הקצב, ההיקף, הדרגים השונים והנימה בשבועיים האחרונים 🇮🇷 כולם מעידים על החשש האיראני מפני מתקפה קרבה ובאה.

הנה לקט של כמה אמירות מהשבוע האחרון: "האויב יודע שהכוחות המזוינים של איראן מוכנים", אמר מפקד הצבא אמיר חתאמי. מנהיגה הרוחני העליון של טהרן, עלי ח'מינאי, הזהיר כי מתקפה אמריקנית תגרור "מלחמה אזורית". מוחמד קאליבאף, יושב ראש המג'לס האיראני (הפרלמנט), התריע בריאיון ל-CNN שפעולה אמריקנית תביא "להשלכות כבדות על כל האזור". העיתון "כיהאן", המזוהה עם ח'מינאי, הזהיר באופן ברור במיוחד: "נטביע ספינות אמריקניות ונסגור את מצרי הורמוז".

אבל יש גם סימנים אחרים ללחץ האיראני: כל הסימנים מצביעים על כך שכבר השבוע יתרחש מאורע יחסית נדיר 🇮🇷 משא ומתן ישיר בין ארה"ב לנציגיה של טהרן. הדיווחים על מפגש אחרון כזה היו במהלך מבצע "עם כלביא" ביוני האחרון, אך לפני כן הצדדים ניסו לקיים כמה סבבים של שיחות על תוכנית הגרעין, מבלי שנפגשו למשא ומתן ישיר, אלא רק לשיחות צדדיות של היכרות. השיחות הללו לא הובילו כמובן לשום דבר, והאמריקנים הפציצו את מתקני הגרעין האיראניים ביוני.

יתרה מכך, נראה שיש גם סימנים המעידים על הנכונות האיראנית לשנות כיוון באופן יוצא דופן. בכיר ברפובליקה האסלאמית אמר לסוכנות הידיעות רויטרס כי לראשונה בטהרן מוכנים להגיע לשיחות מתוך גמישות אפשרית, ואולי אפילו לוותר על העשרה 🇮🇷 אם יקבלו אורניום מועשר במסגרת קונסורציום.

האיראנים אף היו פתוחים לדון באפשרות להעביר מחוץ למדינה את האורניום המועשר שהם מחזיקים, אך העמידו לכך תנאי אחד (למרות שאמרו שיגיעו לשיחות ללא תנאים מקדימים): שהאמריקנים יזיזו את הכוחות הצבאיים שלהם מקרבת שטחה של הרפובליקה האסלאמית.

קשה למצוא רמז ברור יותר לחשש האיראני ממתקפה אמריקנית והרצון שלהם לסכל אותה בכל מחיר, כולל ויתורים מרחיקי לכת מבחינתם. האמריקנים, יש לציין [?] כפי שעולה מדברים שצוינו בפומבי כמה פעמים [?] באים לטהרן בדרישות גם בתחומים אחרים, כולל בעניין הטילים הבליסטיים ומימון כוחות פרוקסי באזור, כך שלא ברור שהויתורים האלה יספיקו. אבל הם מעידים על המוכנות של איראן, לפחות מבחינה הצהרתית, לעשות הרבה בשביל להרחיק את החשש ממלחמה.

אלא שאז נחשפה אולי גם הסיבה העיקרית ללחץ האיראני, מלבד החשש הברור מעימות עם מעצמה כמו ארה"ב: בכירים בטהרן הזהירו את המנהיג העליון ח'מינאי בפגישות סגורות כי הזעם הציבורי במדינה הגיעה לרמה חסרת תקדים, ואפילו הדיכוי האכזרי של עשרות אלפים לא מרתיע את הציבור מלהתעמת פעם נוספת עם המשטר.

בהמשך דבריהם, שדומים מאוד לטענות של גורמים אחדים בארץ, קבעו הבכירים ש"מחסום הפחד נשבר", וכי לחץ חיצוני כגון מתקפה אמריקנית עלול להוציא את ההמונים לרחובות [?] והשילוב של שני הדברים יכול לגרום לקריסה של מנגנון השלטון במדינה.

צריך להבין שמבחינת משטר האייתוללות, השרידות היא הערך העליון של שלטונם, ובשבילו הם יהיו מוכנים לעשות הרבה מאוד. אין משמעות הדבר שהם יוותרו על כל דבר, אך הם כן יפגינו רצון ללכת כברת דרך ארוכה כלפי היריב ולגלות גמישות כדי לשמר את שלטונם, אם ירגישו שהוא מצוי בסכנה.

אלא שזו בדיוק הנקודה שישראל וארה"ב צריכות ללחוץ על טהרן: אין די בויתור על תוכנית הגרעין אם האיראנים ימשיכו לנסות להשמיד את ישראל ולפגוע בארה"ב באמצעות כוחות פרוקסי; הטילים הבליסטיים הוכחו כבר כאיום משמעותי, ואין לזלזל בחומרתו. שורש כל המלחמות שישראל ניהלה בשנתיים האחרונות [?] בתימן, בלבנון, בעזה ואפילו בסוריה [?] קשור למערכה האזורית שהאיראנים מנהלים נגדנו.

לא סתם האיראנים בלחץ, כי יש להם סיבה טובה לכך. הציבור האיראני, שעובר תהליכי החלנה מתקדמים, שבע מהשלטון הדתי הקיצוני, וסובל מהמצב הכלכלי הנוראי במדינה [?] שגם אין לו שום אופק לשיפור. זה הזמן להלום במשטר הקיצוני בטהרן, להפיל אותו, לשנות את המציאות האזורית, ולהסיר אחת ולתמיד את האיום הזה מעל המפה האזורית והעולמית. אם האיראנים עצמם חוששים מכך, כנראה זה אפשרי.

פורסם במעריב, בתאריך 4 בינואר, 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.